

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 0 Rs 063814 15 Rsž
Brčko, 23.07.2015. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE!

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Lucić Josipe, kao predsjednika vijeća, Tešić Dragane i Nedić Srđana, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja T.Z. iz B.L., zastupanog po punomoćniku V.Đ., advokatu iz B., protiv tuženog „N.S.“ d.o.o. B., zastupanog po zakonskom zastupniku-direktoru K.E. i punomoćniku R.A., advokatu iz B., radi zaštite prava iz radnog odnosa, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 063814 14 Rs od 17.02.2015. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 23.07.2015. godine, donio je sljedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog „N.S.“ d.o.o. B. SE ODBIJA i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, broj 96 0 Rs 063814 14 Rs od 17.02.2015. godine, POTVRĐUJE u prvom, drugom i trećem stavu izreke.

Prvostepena presuda u četvrtom stavu izreke ostaje neizmijenjena.

Zahtjev tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu SE ODBIJA.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom odlučeno je na sljedeći način:

„PONIŠTAVA SE kao nezakonita Odluka o raskidu ugovora o radu tuženog broj 23/12 bez datuma, slijedom čega se nalaže tuženom „N.S.“ d.o.o. B. da tužioca T.Z. iz B.L. vrati na njegovo ranije radno mjesto ili mjesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima.

OBAVEZUJE SE tuženi da tužiocu na ime izgubljene zarade isplati sljedeće novčane iznose:

- za period od 18.05.2012. godine do 31.05.2012. godine po osnovu razlike isplaćene i pripadajuće mjesečne plate novčani iznos od 532,30 KM;
- za jun, juli i avgust 2012. godine po osnovu mjesečne plate novčani iznos od po 1.227,30 KM;
- za septembar, oktobar, novembar i decembar 2012. godine i za januar, februar, mart, april, maj i juni 2013. godine, po osnovu razlike mjesečne plate koju je tužilac primao kod novog poslodavca „E.-M.“ d.o.o. Š.B. i mjesečne plate koju bi tužilac primao da je u tom periodu radio kod tuženog, novčani iznos od po 792,60 KM;
- za juli, avgust, septembar, oktobar, novembar i decembar 2013. godine i za januar, februar, mart, april, maj i juni 2014. godine po osnovu mjesečne plate novčani iznos od po 1.227,30 KM;
- za period od 01.07.2014. godine pa do vraćanja tužioca na posao kod tuženog po osnovu mjesečne plate novčani iznos od po 1.227,30 KM za svaki mjesec;
a sve sa zakonskom zateznom kamatom počevši od svakog 10-og u mjesecu za prethodni mjesec do konačne isplate, u roku od 15 dana od donošenja presude.

OBAVEZUJE SE tuženi da tužioca prijavi na sve vidove obaveznih osiguranja i da za tužioca na osnovu mjesečne plate od 1.227,30 KM uplati nadležnim fondovima pripadajuće doprinose za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, te osiguranje za slučaj nezaposlenosti, za period od 19.05.2012. godine do 31.08.2012. godine i od 01.07.2013. godine do dana vraćanja tužioca na posao kod tuženog, a da na osnovu razlike mjesečne plate od po 792,60 KM za tužioca uplati nadležnim fondovima pripadajuće doprinose za zdravstveno, penzijsko i invalidsko osiguranje, te osiguranje za slučaj nezaposlenosti, za period od 01.09.2012. godine do 30.06.2013. godine, sve u roku od 15 dana od dana donošenja presude.

OBAVEZUJE SE tuženi da tužiocu naknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.258,50 KM, a sve u roku do 15 dana od dana pravosnažnosti presude, pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Navedenu presudu žalbom pobija tuženi zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i zbog pogrešne primjene materijalnog prava i predlaže da se žalba uvaži i pobijana presuda preinači tako da se tužbeni zahtjev tužitelja u cjelosti odbije ili da se žalba uvaži, pobijana presuda ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovni postupak i odlučivanje a u svakom slučaju tužitelj obaveže na isplatu troškova parničnog postupka(troškova prvostepenog postupka, troškova takse na žalbu i troškova nagrade za sačinjavanje žalbe u iznosu od 273,78 KM prema odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata -Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“ broj 67/02 i sa PDV-om).

U odgovoru na žalbu tuženog tužitelj je naveo da su žalbeni navodi neosnovani kod toga da je prvostepeni sud pravilno utvrdio da Odluka o raskidu ugovora o radu nije zakonita slijedom čega je odluku poništio i tuženog obavezao da tužitelja vrati na rad, da mu isplati za sporni period naknadu plate (tužitelj je konstitutivnom tužbom odnosno presudom donesenom u ovom sporu ostvario promjenu pravnog stanja nastalog donošenjem sporne odluke

poslodavca, za čije donošenje nisu postojale zakonske pretpostavke kako je to prvostepeni sud pravilno utvrdio) i kako tužitelj od tuženog ne potražuje ništa za period prije donošenja sporne odluke i da je izjava tužitelja (sadržana na odluci o raskidu ugovora) irelevantna za odluku o ovom sporu, pa nije bilo potrebno istu posebno obrazlagati, predlaže da se žalba odbije i prvostepena presuda potvrdi i tuženi obaveže da tužitelju nadoknadi i troškove sastava odgovora na žalbu u iznosu od 300,00 KM.

Nakon što je prvostepenu presudu ispitao u granicama propisanim odredbom člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine“, broj 8/09, 52/10 i 27/14) ovaj sud je odlučio kao u izreci, iz slijedećih razloga.

Tužitelj zahtijeva da sud u ovom sporu donese presudu kojom će poništiti Odluku o raskidu ugovora o radu, koju je tuženi donio pod brojem 23/12 (bez datuma donošenja), jer je nezakonita i obavezati tuženog da ga vrati „na njegovo ranije radno mjesto ili mjesto koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima“ kao i da mu isplati izgublenu zaradu i prijavi ga na sve vidove obaveznih osiguranja, te da nadležnim fondovima (zdravstvenog, penzijskog i invalidskog osiguranja i osiguranja za slučaj nezaposlenosti) uplati pripadajuće doprinose (sve kako je navedeno u preciziranom tužbenom zahtjevu podneskom tužitelja od 04.12.2014. godine) i da mu nadoknadi troškove parničnog postupka.

Prvostepeni sud je usvojio tužbeni zahtjev tužitelja odnosno odlučio kao u izreci pobijane presude kod utvrđenih činjenica u postupku: da je tuženi sa tužiteljem zaključio i Ugovor o radu na neodređeno vrijeme 30.07.2010. godine pod brojem 006/2010 godine, da je ovim ugovorom određeno da tužitelj od 02.08.2010. godine radi na radnom mjestu „medicinski saradnik“, da je plata ugovorom određena (članom 9) na iznos od 420,00 KM mjesečno (osnovna plata), da je članom 10 ugovora određeno da za izuzetno zalaganje i uspjeh u radu tužitelj može biti stimulisan novčanom nagradom u visini koja se utvrđuje posebnom odlukom poslodavca, da je tuženi 03.05.2012. godine putem elektronske pošte obavijestio tužitelja da mu daje otkazni rok od 15 dana zbog ukidanja radnog mjesta medicinskog saradnika za regiju Sjeverne Republike Srpske i da tužitelj tuženom vrati opremu koja mu je predana kod zasnivanja radnog odnosa, da je tuženi nakon toga donio Odluku o raskidu ugovora o radu broj 23/12 (bez datuma), da je Odlukom određeno da tužitelju prestaje radni odnos sa danom 18.05.2012. godine otkazom ugovora o radu zbog smanjenog obima poslovanja a kako tuženi u ovom postupku nije dokazao da su u 2012. godini nastupile privredne ili tehničke okolnosti koje su se negativno odrazile na njegovo poslovanje (da je smanjen obim poslovanja zbog toga što su nastupile određene privredne odnosno tehničke okolnosti) jer je u toj godini dobro poslovao pa se, dakle, nisu dogodile promjene u pogledu veličine, kapaciteta i ekonomskog stanja poslodavca u vrijeme otkaza u odnosu na prethodni period i nije pismeno obavijestio zaposlenika-tužitelja o nastupanju takvih okolnosti (poruka upućena tužitelju 03.05.2012. godine nije obavještenje u skladu sa odredbom člana 73. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine) niti je dokazao (u postupku) da je tužitelj odgovoran za prestup ili težu povredu radnih obaveza (kada mu radni odnos može prestati u skladu sa članom 74. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine nakon provedenog disciplinskog postupka) niti je tužitelja (kao zaposlenika)

obavijestio o eventualnoj povredi od istog radnih obaveza lakše prirode ili učinjenom prestupu lakše prirode, te kako ne postoji odluka tuženog o ukidanju radnog mjesta „medicinski saradnik“ (to mjesto je ostalo i nakon otkaza ugovora o radu tužitelju i poslove obavlja P.M. po objavljenom oglasu od 03.07.2012. godine i odluci tuženog da ga primi u radni odnos od 01.12.2012. godine a nakon provedenih edukacija u septembru i oktobru 2012. godine) u konačnici je našao da je Odluka o raskidu ugovora o radu broj 32/12 donesena suprotno članu 73. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine pa je zahtjev tužitelja za njeno poništenje osnovan, a slijedom toga osnovan i zahtjev da ga tuženi vrati na posao te da mu isplati (prema odredbi člana 81. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine) naknade koje je opredijelio preciziranim tužbenim zahtjevom jer je vještak ekonomske struke utvrdio koliko je tužitelju tuženi ukupno mjesečno isplaćivao na ime zarade za period od avgusta mjeseca 2010. godine do 18.05.2012. godine i da je prosječna plata za period 01.05.2011. godine do 30.04.2012. godine iznos od 1.227,30 KM i kod stava suda da je plata ne samo iznos od 420,00 KM (na koji iznos je tužitelj prijavljen) nego i iznos koji mu je pored tog iznosa (kao osnovne plate) isplaćivao tuženi kao zaradu koja mu pripada prema rezultatima rada, i da prema zbiru primljenih iznosa i periodu isplaćivanja utvrđeni iznos prosječne plate treba da bude osnov za obračun iznosa koje je tuženi tužitelju dužan isplatiti do vraćanja na posao, kao i da je taj iznos osnov za uplate pripadajućih doprinosa nadležnim fondovima odlučio je kao u drugom i trećem stavu izreke, a odluku da tuženi tužitelju nadoknadi troškove parničnog postupka u iznosu od 2.258,50 KM donio je na osnovu odredaba člana 119. stav 1. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad advokata u Republici Srpskoj i Zakona o sudskim taksama Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Tuženi prvostepenu presudu, prema uvodu žalbe, pobija zbog povrede odredaba parničnog postupka a u obrazloženju žalbe navodi „da su od prvostepenog suda učinjene povrede odredaba parničnog postupka time što je u predmetnoj pravnoj stvari postupio po neuređenom tužbenom zahtjevu jer se prema odredbi člana 81. stav 2. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine zahtjevima tužitelja i to zahtjevu za povrat na radno mjesto i zahtjevu za isplatu plata sa pripadajućim porezima i doprinosima moglo udovoljiti samo pod pretpostavkom da je sudskom odlukom prethodno utvrđeno da je otkaz nezakonit a kako je tužitelj propustio podnijeti deklaratornu tužbu za utvrđenje nezakonitosti onda nisu stvorene pretpostavke za odlučivanje o konkretnim zahtjevima“.

Ovaj sud, međutim, nalazi da povreda postupka na koju ukazuje tuženi ne stoji kod toga da je tužitelj tužbenim zahtjevom tražio poništenje Odluke o raskidu ugovora o radu broj 23/12 (koji ugovor je zaključen između tužitelja i tuženog 30.07.2010. godine na neodređeno vrijeme, po kom je poslodavac-tuženi ponudio a zaposlenik-tužitelj prihvatio obavljanje poslova radnog mjesta medicinskog saradnika) kao nezakonite i u pogledu njene nezakonitosti iznio je činjenice, pa je prvostepeni sud u postupku utvrđivao i utvrdio nezakonitost sporne Odluke (sa jasno navedenim razlozima u obrazloženju presude) što predstavlja prethodno pitanje za osnovnost zahtjeva tužitelja za njeno poništenje, odnosno osnovanost drugih zahtjeva tužitelja navedenih u tužbenom prijedlogu, pa je prvostepeni sud izrekom presude mogao odlučiti o njenom poništenju i slijedom te činjenice i o ostalim pravima tužitelja, (u pogledu kojih je stavio zahtjev u ovom sporu) i stoga nije u pitanju

„postupanje suda po neuređenom tužbenom zahtjevu zbog toga što tužitelj nije podnio deklaratornu tužbu za utvrđenje navodne nezakonitosti predmetnog otkaza tužitelju“ kako to tuženi tvrdi u žalbi (tužitelj je u ovom sporu podnio tužbu prema članu 151. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine koji propisuje da tužbeni zahtjev mora biti određen u pogledu glavne stvari i sporednih potraživanja).

Ukazujući na nepravilnost i nezakonitost prvostepene presude tuženi u žalbi ističe da ne stoji zaključak prvostepenog suda da tuženi nije ispunio uslov obavještanja tužitelja (o nastupanju privrednih ili tehničkih okolnosti koje su se negativno odrazile na njega kao poslodavca) obzirom da je to učinio putem elektronske pošte 03.05.2012. godine i „da obavještanje o ukidanju radnog mjesta nesporno sadrži u sebi i obavještanje o smanjenju obima poslovanja“, zatim ističe da je zaključak prvostepenog suda da je tužitelju otkazan radni odnos zbog teže povrede radne obaveze pravno neutemeljen jer tuženi, kao razlog otkazivanja, težu povredu radne obaveze nije naveo i nadalje ističe da je tuženi vještačenjem po vještaku ekonomske struke dokazao da je u 2011. i 2012. godini došlo do smanjenja obima posla kod tuženog, usljed čega su nastupile okolnosti koje su dovele do smanjenja broja zaposlenika, „pa je postupanje tuženog u konkretnom slučaju nesporno bilo legitimno“. Zakonitost odluke prvostepenog suda tuženi u žalbi posebno osporava i tvrdnjom „da nije bilo pravnog osnova za usvajanje zahtjeva za isplatu ličnih dohodaka preko ugovorene plate od 425,00 KM“.

Ovaj sud, međutim, nalazi da je odluka prvostepenog suda (kojom je usvojen u cjelosti tužbeni zahtjev tužitelja) pravilna i zakonita.

Naime, obaveza tuženog u ovom sporu (kod zahtjeva kako ga je tužitelj u konačnici odredio) bila je da dokaže da su u 2012. godini nastupile privredne ili tehničke okolnosti koje su se negativno odrazile na njega (da je došlo do smanjenja obima poslovanja i prihoda) i da zbog okolnosti koje su nastupile tuženi tužitelja nije mogao rasporediti na drugo radno mjesto ili ga obučiti za druge poslove kao i da ga je o tome pismeno obavijestio, pa da je mogao donijeti Odluku broj 23/12 kojom raskida Ugovor o radu zaključen sa tužiteljem 30.07.2010. godine.

Kako je prvostepeni sud pouzdano utvrdio (na osnovu pokazatelja iz nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke) da kod tuženog u 2012. godini nije došlo do smanjenja obima poslovanja u odnosu na prethodni period (prethodnu godinu), odnosno da je tuženi dobro poslovao kada je otkazao tužitelju Ugovor o radu (za prva četiri mjeseca 2012. godine tužitelju je tuženi prema podacima iz nalaza vještaka plaćao pored iznosa određenog članom 9 Ugovora i iznose prema članu 10 Ugovora) i pravilno je našao da period nakon otkaza ugovora o radu (2013. godina) nije bitan za ocjenu poslovanja tuženog u vrijeme kada je Ugovor o radu otkazan, onda je osnovan zaključak prvostepenog suda da u vrijeme kada je donesena sporna Odluka nisu postojale okolnosti (privredne ili tehničke) koje su se negativno odrazile na tuženog kao poslodavca, pa kada je tuženi donio 2012. godine Odluku o raskidu ugovora o radu zaključenog sa tužiteljem 30.07.2010. godine zbog smanjenog obima poslovanja, da ista nije zakonita jer nije donesena u skladu sa članom 73. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Ocjena prvostepenog suda, da obavještenje upućeno 03.05.2012. godine tužitelju elektronskom poštom nije obavještenje koje propisuje član 73. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine, pravilna je jer u pismenom obavještenju prema ovom članu nesumnjivo treba navesti okolnosti koje su nastupile kod poslodavca i činjenice (podatke) iz kojih se vidi njihovo negativno odražavanje na njegovo poslovanje, kao i razloge zašto zbog nastalog stanja zaposlenika nije moguće rasporediti na drugo radno mjesto-obučiti ga za druge poslove, pa kod navedenog tuženi naprijed iznesenim navodima žalbe nije doveo u pitanje zaključak prvostepenog suda u pogledu konkretnog obavještenja koje je tuženi uputio tužitelju.

Prvostepeni sud nije zaključio da je tužitelju otkazan radni odnos zbog teže povrede radne obaveze, kako to tuženi tvrdi u žalbi, jer je u obrazloženju pobijane presude navedeno da inače prema odredbi člana 74. Zakona o radu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine poslodavac može zaposleniku otkazati Ugovor o radu u slučaju da je odgovoran za teži prestup ili težu povredu radnih obaveza iz Ugovora o radu, ali da tuženi u prvostepenom postupku nije dokazao da je tužitelj počinio težu povredu radne obaveze činjenicom da se na određeno vrijeme zaposlio u preduzeću „E.-M.“ Š.B., jer nije dokazano da je u pitanju konkurentska firma.

Obzirom da plata predstavlja iznos novca koji zaposlenik dobija od poslodavca za rad obavljen u radnom odnosu, onda ne može biti riječi o pogrešnom stavu prvostepenog suda da je tuženi dužan tužitelju, na ime izgubljene zarade, isplatiti ne iznos osnovne plate od 420,00 KM nego prosječan iznos plate koji je dobijao za obavljeni rad u radnom odnosu kod tuženog (prosječan iznos mjesečne plate od 1.227,30 KM utvrdio je vještak ekonomske struke, a njegovom nalazu, kojem je sud poklonio vjeru, prema podacima spisa predmeta tuženi u postupku nije prigovorio) kod toga da tuženi nije dokazao da je iznos koji je uplaćivan na račun tužitelja preko iznosa od 420,00 KM uplaćivan kao trošak prezentacija koje su bile u toku rada tužitelja. Zakonitost odluke prvostepenog suda sadržane u drugom i trećem stavu izreke prvostepene presude tuženi žalbom nije doveo u sumnju i pitanje jer prvostepeni sud nije zaključio da se radi o ugovorenom ličnom dohotku u iznosu od 1.227,30 KM (tvrdnja žalbe) nego o prosječnom ličnom dohotku odnosno plati koju je tužitelj primao na osnovu članova 9 i 10 Ugovora o radu i koji bi izvjesno ostvarivao i u narednom periodu kod toga da je tuženi i u 2013. godini poslovaio uspješno (prema nalazu vještaka ekonomske struke).

Kako po ocjeni ovog suda izjava tužitelja sadržana o obrazloženju Odluke o raskidu ugovora o radu, (koju je tužitelj potpisao prijemom Odluke, a koja glasi „da potvrđuje da poslodavac nema neizmirenih obaveza prema njemu“) upućuje na to da tužitelj potvrđuje da tuženi prema njemu do tada nema neizmirenih obaveza, onda nije upitna zakonitost odluke prvostepenog suda u dijelu kojim je tuženi obavezan da tužitelju na ime izgubljene zarade isplati novčane iznose navedene u drugom stavu izreke pobijane presude, niti zakonitost odluke sadržane u trećem stavu izreke prvostepene presude.

Sa navedenog i kako prvostepena presuda nije donesena ni uz povrede postupka na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, valjalo je odlučiti kao u prvom stavu izreke ove

presude, a na osnovu odredbe člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

Obzirom da tuženi žalbom nije pobijao odluku prvostepenog suda o naknadi troškova parničnog postupka (rješenje o ispravci prvostepene presude tuženi je primio 05.05.2015. godine kada nije bio istekao rok za izjavljivanje žalbe protiv prvostepene presude), drugim stavom izreke ove presude određeno je da u tom dijelu (četvrtom stavu izreke) prvostepena presuda ostaje neizmijenjena.

U skladu sa odredbom člana 130. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine ovaj sud je, odlučujući o žalbi koju je tuženi izjavio protiv prvostepene presude, odlučio o zahtjevu tužitelja za naknadu troškova sastava odgovora na žalbu a zahtjev je odbio odnosno odlučio kao u trećem stavu izreke ove presude, jer je našao da odgovor na žalbu po svom sadržaju nije bio potreban radi ostvarenja i zaštite prava tužitelja u ovom sporu.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Josipa Lucić